

О.О. Нагорна, к.е.н., заступник генерального
директора з наукової роботи

Л.П. Почекайлова, в.о. ректора інституту
підготовки фахівців у сфері управління якістю,
стандартизації, оцінки відповідності та метрології

Державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний
центр проблем стандартизації, сертифікації та якості»

ПРОБЛЕМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КАДРІВ У СФЕРІ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ, СТАНДАРТИЗАЦІЇ, ОЦІНКИ ВІДПОВІДНОСТІ ТА МЕТРОЛОГІЇ

Після вступу України до СОТ українські підприємства зазнали на собі посилення конкурентної боротьби з боку іноземних підприємств. Перед ними гостро повстали питання утримання конкурентної позиції на національному ринку за рахунок впровадження нових конкурентоспроможних технологій, створення нових і модернізації існуючих виробництв. Все це потребує значних додаткових фінансових вкладень не тільки в розвиток технічної бази виробництва, але й у персонал. Таким чином, в сучасному світі розвиток підприємства неможливий без постійної роботи по підвищенню кваліфікації персоналу.

Відповідно до законодавства України (стаття 10 Закону України «Про вищу освіту») підвищення кваліфікації трактується як розширення профілю, набуття особою здатностей виконувати додаткові завдання та обов'язки в межах спеціальності [1].

Те, що підвищення кваліфікації відноситься до післядипломної освіти має позитивні та негативні наслідки для розвитку цього елементу, складової післядипломної освіти. До позитивних слід віднести те, що післядипломна освіта створює умови для безперервності та наступності освіти, вона відкриває досить широкі можливості вибору для фахівця: пройти перепідготовку, отримати спеціалізацію, розширити профіль (перекваліфікація) чи пройти стажування. Цілком зрозуміло, що якщо особа,

яка успішно пройшла стажування або спеціалізацію чи підвищила кваліфікацію, отримує відповідний документ про післядипломну освіту, то це не тільки підвищує статус такої освіти, але й висуває особливі вимоги до закладів, які здійснюють ці види навчання. Саме тут, на наш погляд, виникають значні суперечності. Закон «Про вищу освіту» передбачає, що післядипломну освіту здійснюють вищі навчальні заклади післядипломної освіти або структурні підрозділи вищих навчальних закладів відповідного рівня акредитації, в тому числі, на підставі укладених договорів. Ця вимога є обґрунтованою, на наш погляд, тільки для одного виду післядипломної освіти – перепідготовки. Фахівці, які пройшли цей вид навчання отримують дипломи про вищу освіту. Вони можуть отримати спеціальність в новій галузі знань, тому диплом про вищу освіту вимагає значної теоретичної підготовки фахівця, яка здійснюється на спеціалізованих кафедрах вищих навчальних закладів.

Зовсім інша річ – спеціаліст, який пройшов стажування, спеціалізацію, підвищення кваліфікації і отримав документ про післядипломну освіту. Для того, щоб оновити професійні знання, уміння та навички такого фахівця, дати йому можливість виконувати додаткові завдання та обов'язки на виробництві, потрібні викладацькі кадри високої кваліфікації, що мають значний практичний досвід та власні розробки не тільки теоретичного, але й практичного значення. Таким вимогам відповідають, значною мірою, науково-дослідні установи. В наш час, Міністерство освіти і науки України відмовляє у ліцензуванні освітньої діяльності науко-дослідних установ, спираючись на розглянуту нами статтю 10 Закону України «Про вищу освіту». Це, на наш погляд, значною мірою, знижує якість вище згаданих напрямів післядипломної освіти. Таке становище може виправити прийняття нової редакції закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», який діє зараз у редакції від 05.12.2012 року[2]. Ми пропонуємо внести зміни до двох статей чинного закону: до статті 7 «Наукова установа» та статті 8 «Державна наукова установа» наступним чином: «Наукові установи та державні наукові установи мають право надавати освітні послуги та здійснювати навчання за програмами післядипломної освіти за напрямом своєї діяльності; засновувати вищі начальні

заклади III-IV рівня акредитації з відповідних напрямів науки і техніки, брати участь у забезпеченні навчального процесу та створювати на договірних засадах науково-навчальні об'єднання. Відповідних змін потребує у такому разі і закон України «Про вищу освіту», редакція якого відбудеться 01.01.2014 року (підстава 4050-17).

Використана література:

1. Закон України «Про вищу освіту» від 17.01.2002 № 2984-III Редакція від 05.12.2012, підстава 5460-17 [Електроний ресурс. - Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/2984-14].

2. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 13.12.1991 № 1977-XII Редакція від 05.12.2012 [Електроний ресурс. - Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/1977-12].